

בין למזוני, בין לכתובה, בין לפרנסה.

מתניתין:

המשליש מעות לבתו — מי שמסר מעות ביד שלישי לצורך בתו לפני מותו, וציוה עליו לקנות לה שדה או לתת לה נדונייה לכשתינשא.

והיא אומרת, לכשנישאת⁽⁹¹⁾ — "נאמן בעלי עלי" תן לו את הכסף, והוא יקנה לי שדה.

יעשה השליש מה שהושלש בידו, ויקנה הוא את השדה. היות שמצוה לקיים את דברי המת, דברי רבי מאיר.

רבי יוסי אומר: וכי אינה אלא שדה, והיא רוצה למוכרה, הרי היא מוכרה מעכשיו!

כלומר — אם הדין כרבי מאיר, שעל השליש לקנות את השדה בעצמו, הרי אחר שיקנה השליש את השדה, ויתן אותה לבת, מיד היא יכולה למוכרה ולתת מעותיה לבעל.⁽⁹²⁾ ואם כן, מדוע לא ניתן מיד את המעות לבעל⁽⁹³⁾?

כמה דברים אמורים ששומעים לה, בגדולה. אבל בקטנה — אין מעשה קטנה כלום. וענין זה יבואר בגמרא.

גמרא:

תנו רבנן: המשליש מעות ביד שלישי לחתנו [עבור חתנו], ליקח מהן שדה לבתו, והבעל יאכל את הפירות של השדה. והיא אומרת, ינתנו המעות לבעלי, והוא יקנה את השדה עבורי, ומת האב.

למכור בנכסי אביו — [דהיינו בקרקעות שהוריש לו אביו] עד שיהיה בן עשרים, כמבואר בהמשך הגמרא, ובפשטות כאן אינה בת עשרים? ותירץ — מכיון שהאב לא הוריש לה קרקע ממש, אלא רק מעות לקנות מהן קרקע, אין הקרקע שקנה השליש נחשבת כ"נכסי אביה", אלא כשאר קרקעות בעלמא שיכולה למוכרן. והראב"ד כתב — שכלפי בת לא נאמר דין "מוכר בנכסי אביו", כיון שהבת אינה יורשת אלא מקבלת מתנה בעלמא היא, ולכן יכולה למכור.

93. בפשטות נחלקו רבי מאיר ורבי יוסי האם יש ענין לקיים את דברי המת בכל מחיר, אפילו אם תוכל הבת למכור אחר כך את השדה, או לא. וכן פירש רש"י.

אך התוספות שהעמידו את המשנה בזמן האירוסין, פרשו, שלדעת רבי מאיר אכן אינה

91. כך פירש רש"י. והקשו עליו התוספות, הרי מסקנת הגמרא, שאם נישאת לכולי עלמא תעשה מה שתרצה, ולא נחלקו אלא בנתארסה? ולכן העמידו התוספות שמדובר בשעת אירוסין.

ובשיטה מקובצת תרץ — שלדעת רש"י, המשנה והגמרא עוסקות בשני מקרים שונים. במשנה מדובר כשהאב יחד מעות לצורך שדה, והבת רוצה לקנות במעות הללו דבר אחר, ובזה, אף אחר הנישואין סבר רבי מאיר שעל השליש לעשות כפי שציוה אותו האב. אך בגמרא מדובר, שהאב יחד מעות לביתו לצורך חתנו, ונתנם לשליש, והבת רוצה שיהיו ביד בעלה, ובזה מודה רבי מאיר שאחר הנישואין ינתנו לבעל, כיון שלא היה בדעת האב למוסרם לשליש אלא עד הנישואין.

92. הקשה הרשב"א, מדוע הבת יכולה למכור ולתת את המעות לבעל, הלא אין הקטן יכול